

ZEG BEN JIJ OOK VOOR GELIJKE KANSSEN?

Een uitgave van
ZEG Achterhoek
Juni 2024

DEZE SPECIAL GAAT OVER:

JONGEREN ZONDER INKOMSTEN

Meedoen, samenwerken en jezelf ontwikkelen. In het onderwijs en op de arbeidsmarkt. Binnen Arbeidsmarktregio Achterhoek zijn dit belangrijke thema's. Jongeren moeten de ruimte krijgen voor de ontwikkeling die bij ze past. Ruimte om te worden wie ze willen zijn. Ongeacht

leeftijd, achtergrond of persoonlijke omstandigheden. Dat vraagt om gelijke kansen in het onderwijs, een leven lang ontwikkelen en een inclusieve arbeidsmarkt. Toch gaat dit niet altijd vanzelf. Niet altijd zijn gelijke kansen vanzelfsprekend. Neem de jongeren die geen inkomsten hebben...

JONGEREN HEBBEN NIET ALTIJD EIGEN INKOMSTEN

Als jongeren naar het voortgezet onderwijs gaan, krijgen ze meestal zak- of kleedgeld van hun ouders. Ze verdienen vaak ook geld met een bijbaantje. Gaan ze daarna niet naar het mbo, hbo of universiteit, dan verandert dat niet. Wel voor hun ouders, want die ontvangen geen kinderbijslag meer. Dus als een jongere vanaf zijn of haar 18e niet verder studeert en geen werk heeft, dan hangt het van de situatie van de ouders af of ze vanuit thuis nog financiële ondersteuning krijgen. Dat kan voor problemen zorgen, want hoe betaalt die jongere bijvoorbeeld de eigen ziektekostenverzekering?

Arbeidsondersteuning

Op grond van de Participatiewet hebben jongeren van 16 en 17 jaar geen recht op een uitkering. Ze kunnen wel een beroep doen op arbeidsondersteuning door de gemeente. Denk aan een leerwerktraject (art. 10f). De jongere moet hiervoor wel als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV. Ze vallen dan onder de definitie: niet-uitkeringsgerechtigde. Voor deze groep geldt geen leeftijdsgrens. De gemeente is verplicht beleid te formuleren voor de arbeidsondersteuning aan de doelgroep Participatiewet, waaronder niet-uitkeringsgerechtigden (art. 7).

Geen uitkering aanvragen

Jongeren van 18, 19 en 20 jaar vragen meestal geen uitkering aan. Het bedrag per maand voor deze leeftijdscategorie is lager dan de uitkering vanaf 21 jaar (€ 316 tegenover € 1.283). Dit lagere bedrag wordt al gauw verdiend met een bijbaan en dus vinden ze het vaak niet de moeite waard een uitkering aan te vragen. Jongeren vanaf 21 jaar vragen ook niet graag een uitkering aan. Ze zijn soms bang deze te moeten terugbetalen. Vaak weten jongeren ook niet dat deze ondersteuning bestaat.

Alle jongeren

Formeel hebben alle jongeren zonder uitkering recht op ondersteuning vanuit de Participatiewet. De praktijk is weerbarstig. Op websites van gemeenten en sociale diensten staat vaak alleen de mogelijkheid voor het aanvragen van een uitkering. Ook wordt telefonisch, aan de balie of tijdens het eerste gesprek een checklist gehanteerd, op basis van de rechtmatigheid van een uitkeringsaanvraag.

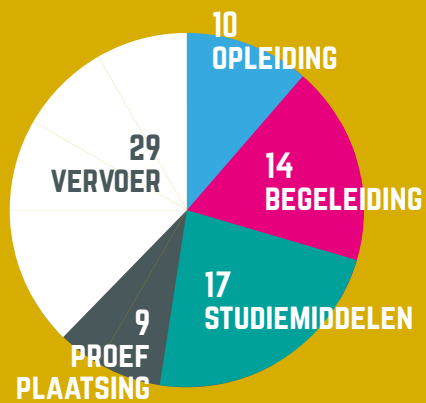
In de dienstverlening en informatievoorziening staat dus vaak de uitkering voorop en niet de begeleiding of ondersteuning waaraan een jongere behoefte heeft. Voorbeelden staan op pagina 4, 5 en 6.

CIJFERS IN BEELD

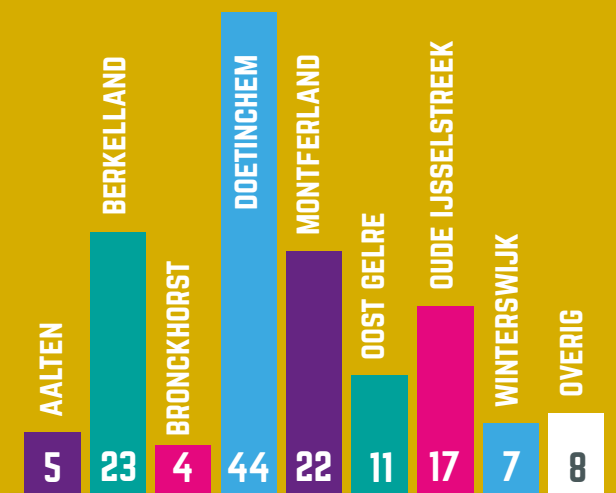
141 Jongeren zonder inkomsten hebben zich sinds de start in mei 2021 bij ZEG Achterhoek gemeld.

25% van de jongeren die zich bij ZEG Achterhoek heeft aangemeld, heeft geen inkomsten (uit werk, studiefinanciering of een uitkering).

Van de 141 jongeren zonder inkomsten die zich in de afgelopen 3 jaar bij ZEG Achterhoek hebben gemeld, heeft 56% de Opstartbonus aangevraagd. Van de totale groep jongeren meldt 45% zich voor een Opstartbonus. Dus jongeren zonder inkomsten melden zich vaker voor een Opstartbonus.

90% van de jongeren zonder inkomsten is jonger dan 23 jaar.

TIPS & ADVIEZEN

- ➔ Besef dat niet alle jongeren (en hun ouders) de weg weten in het netwerk van voorliggende voorzieningen.
- ➔ Houd bij het contact met jongeren ook oog voor de (financiële) situatie van ouders en omgekeerd.
- ➔ Wees alert als jongeren niet meer thuis (kunnen) wonen of zelfstandig wonen.
- ➔ Voer met jongeren het gesprek over wat ze nodig hebben om verder te komen:
  - Heeft een jongere een degelijk eigen netwerk en is de jongere daarmee zelfredzaam?
  - Uitstroom naar een opleiding is voor een jongere soms een betere stap dan uitstroom naar werk.
  - Neem als sociale dienst niet zomaar aan dat jongeren voor een uitkering komen. Vraag eerst welke ondersteuning ze nodig hebben, zeker als de jongere nog geen 21 jaar is. Oftewel: ANNA = altijd navragen, nooit aannemen.
  - Bied als gemeente/sociale dienst een laagdrempelige route aan voor jongeren om een gesprek over ondersteuning te voeren.

EEN GOED GESPREK HELPT SOMS BETER DAN GELD

Karin (22) heeft al een heel verleden achter zich en dat hakt er behoorlijk in. Ze kampt met psychische klachten, waardoor ze extreem vermoeid is. Ze heeft de Ziektewet aangevraagd, omdat ze niet in staat is te werken. Omdat ze geen goede band heeft met haar ouders, woont ze sinds een tijdje anti-kraak. Ze heeft geen inkomsten, dus stapelen de financiële problemen zich op. De buurtcoach brengt haar in contact met ZEG Achterhoek.

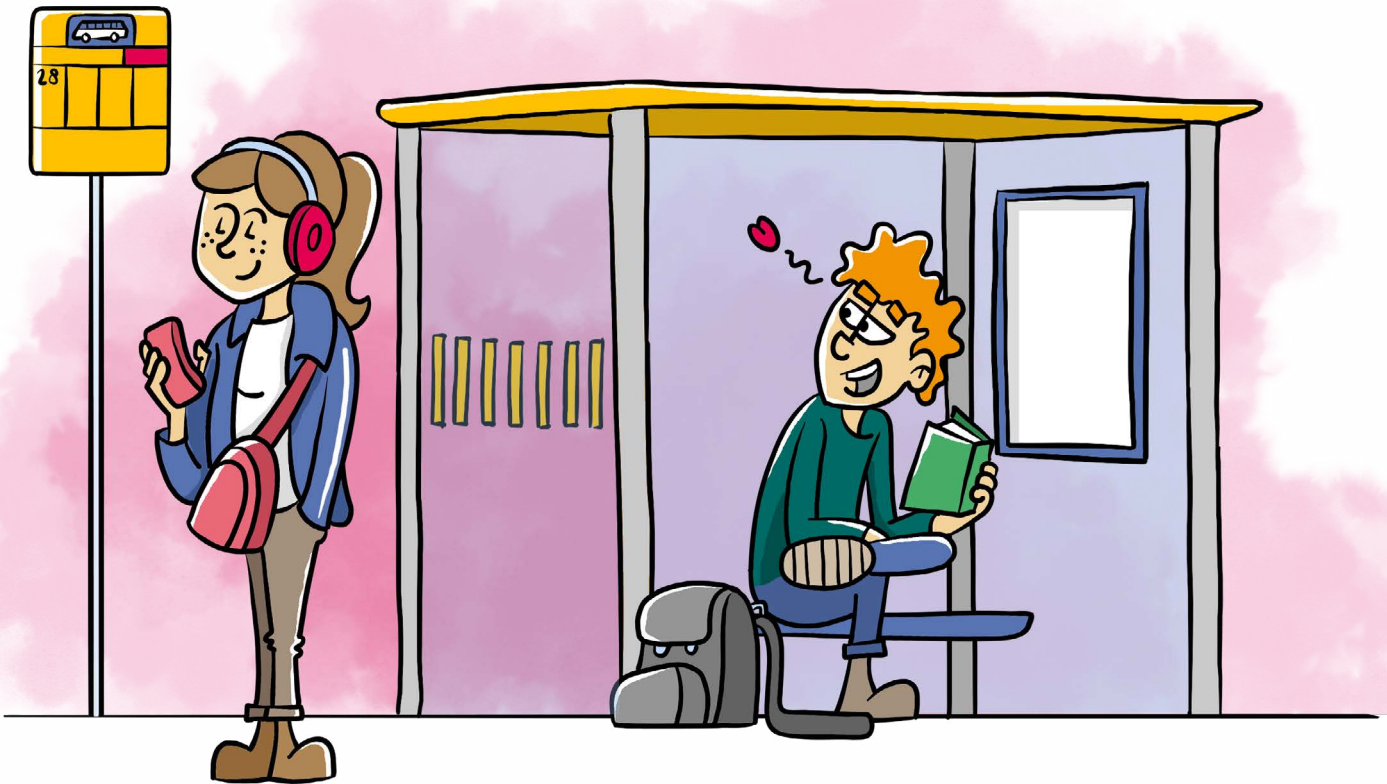
Karin is ten einde raad. Ze kan het allemaal niet meer overzien. Het telefoontje van de consulent van ZEG Achterhoek komt dan ook als geroepen. Al de volgende dag staat de consulent bij haar voor de deur. Karin vertelt dat ze niet meer weet welke wegen ze moet bewandelen. De consulent stelt voor om samen alles op een rijtje te zetten. Dat werkt. Zo vertelt Karin dat ze op haar aanvraag voor de Ziektewet nog geen reactie heeft gehad.

De consulent belt met het UWV. De aanvraag voor de Ziektewet blijkt in behandeling genomen. Om Karin tegemoet te komen, kan ze een voorschot aanvragen. Dat is goed nieuws. De consulent meldt haar ook aan bij de Sociale Raadsliden, om te bekijken voor welke voorzieningen ze misschien in aanmerking komt. Ter voorbereiding zet de consulent al wat vragen voor Karin op papier.

Overzicht

Doordat de consulent Karin helpt orde te brengen in alles wat geregeld moet worden, krijgt Karin weer overzicht. Het is precies het steuntje in de rug wat ze nodig heeft. Karin is in staat zelf alle gesprekken te voeren. Het voorschot krijgt ze snel uitbetaald en het sociaal raadslid meldt haar aan voor de Voedselbank en het Meedoenarrangement van de gemeente. Karin mag ook op gesprek bij een budgetcoach. Er is een enorme last van haar schouders gevallen. Ze kan weer verder.

WIE BETAALT DE REISKOSTEN?

Annabel (18) is ambitieus. Ze wil graag haar mbo-1 opleiding afmaken, maar dit schooljaar bleek het niet te gaan. Ze stopte met de opleiding die ze via Entree Werkt bij WerkRaat volgde. Eerst moet ze haar problemen de baas worden. Gelukkig mag ze bij WerkRaat blijven. Ze krijgt daarvoor een dagbestedingsindicatie. Toch klopt ze aan bij ZEG Achterhoek. Het lukt haar niet de reiskosten naar WerkRaat te betalen, wat nu?

Doordat Annabel geen studie meer volgt, krijgt ze geen studiefinanciering. Haar ov-kaart heeft ze moeten inleveren. Ze heeft geen inkomsten en haar ouders kunnen niet veel meebetalen. De consulent van ZEG Achterhoek gaat met haar op zoek naar een passende, voorliggende voorziening.

Twee gemeenten

Wat het complex maakt, is dat Annabel met meerdere gemeenten te maken heeft. Zo woonde ze eerst in gemeente A. Daar kreeg ze hulp vanuit de verlengde Jeugdwet en Beschermd Wonen. Deze gemeente werkte gelukkig mee aan haar indicatie voor dagbesteding. Alleen de reiskosten bleken niet te worden vergoed. Dat was eerst nog geen probleem, want ze had een ov-kaart. Toen ze met haar opleiding stopte, besloot ze weer bij haar ouders te gaan wonen in

gemeente B. Omdat ze inmiddels 18 was geworden, zou haar dagbestedingsindicatie in die gemeente vanuit de Wmo moeten komen. Maar het regelen van die indicatie kost tijd.

Veel partijen betrokken

Wat het verhaal nog complexer maakt, is dat ook nog andere partijen bij Annabel betrokken zijn. Hoewel ze is uitgeschreven op school, moet de school nog wel zorgen voor een vervolgplan. Annabel is immers een voortijdig schoolverlater. Ze heeft nog geen startkwalificatie, dus is ook het Doorstroompunt betrokken. En vergeet de gemeente niet, vanwege de indicatie voor dagbesteding. Ook is WerkRaat betrokken. Eerst als werkplek voor de Entree-opleiding, nu als dagbestedingsvoorziening. Dus Annabel heeft met veel partijen te maken, de vraag is: wie neemt de regie?

Opstartbonus

De jongerenconsulent zet de Opstartbonus in om direct het probleem van de reiskosten op te lossen. Annabel kan nu blijven reizen naar WerkRaat, totdat een definitieve oplossing is gevonden. Dit geeft haar rust om in een vertrouwde omgeving verder te werken aan haar stabiliteit. Zodat ze over een tijdje de opleiding alsnog kan afmaken.

WEL UITZICHT OP VASTE BAAN, GEEN RECHT OP UITKERING

Jason (18) is na twee niet-afgemaakte mbo-opleidingen gaan werken. Dat gaat prima, totdat hij ineens zijn baan kwijtraakt en drie maanden in de WW komt. Jason zit niet stil en het lukt hem een mooi contract in de wacht te slepen bij een bedrijf in de buurt. Voordat hij kan starten, moet hij eerst een cursus doen. Dat vindt hij geen probleem. Het is een mooie kans en zijn nieuwe werkgever betaalt de kosten. Zijn werkgever belooft hem dat hij daarna verder kan met de bbl-opleiding Medewerker Productietechniek. Toch gooien de reiskosten roet in het eten...

Die drie maanden WW vliegen voorbij. Dus op het moment dat de cursus begint, heeft Jason geen inkomsten meer. Omdat hij zelfs de reiskosten naar zijn cursus niet kan betalen, neemt Jason contact op met zijn werkadviseur bij het UWV. Die vertelt hem dat het UWV niets kan doen, omdat hij geen WW meer heeft. Hij had na zijn WW contact moeten zoeken met de sociale dienst van de gemeente. Maar dat wist Jason niet en heeft hij dus ook niet gedaan.

Achterhoek Werkt Door

De werkadviseur verwijst Jason naar het regionaal mobiliteitsteam 'Achterhoek Werkt Door'. ZEG Achterhoek zit ook in dit team. De consulent stelt voor om alsnog een uitkering bij de sociale dienst aan te vragen. Helaas krijgt Jason een afwijzing. De reden: Jason is niet beschikbaar voor de arbeidsmarkt. Jason had graag verteld over zijn toekomstplan. Maar die kans krijgt hij niet.

Stagevergoeding

De consulent laat het er niet bij zitten en belt Jasons nieuwe werkgever. Die blijkt niet op de hoogte van Jasons lastige situatie. Omdat de werkgever Jason graag in vaste dienst neemt, werkt het bedrijf mee aan een oplossing. De werkgever heeft al zo'n € 11.000 geïnvesteerd in de opleiding van Jason, daarom spreekt de consulent af dat het bedrijf een vergoeding krijgt vanuit ZEG Achterhoek. Hiermee kan de werkgever Jason een stagevergoeding betalen. Zo komt alles toch nog goed. Jason krijgt het beloofde, vaste contract en hij is inmiddels met zijn bbl-opleiding gestart. De toekomst ziet er weer goed uit!

COLOFON

De Opstartbonus en de inzet van de ZEG Jongerenconsulenten is mede mogelijk gemaakt door Achterhoek Ambassadeurs, de provincie Gelderland en LerenWerkt en is een initiatief van de Arbeidsmarktregio Achterhoek in het kader van het Actieplan Achterhoekse Jongeren.

Jongerenconsulenten:

Askin Ozay: 06 - 18 70 69 88

Wendela Leenheer: 06 - 19 56 34 06

Annet Hendriks: 06 - 41 79 87 44

Internet: www.zegachterhoek.nl

